

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre	19	—	kr.
Félévre	5	—	"
Negyedévre	2	—	50 "
Egy órára	1	—	"
Egyenlő száma 4 kr.			

Felélős szerkesztő: **KOHÁNYI GYULA**
 Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:

Hasznos péntek sorozat 5 kr. Nagyobb hirdetés a fűzős raktárak alkalmán szerinti jutányos áron. Vototnek fel. Helyes, de minem külön beiratásért 30 kr.

Városi ügyek.

Debreczen, nov. 4.

(k) Három hét választ el a városi közgyűléstől, amelyen igen nagy fontosságú ügyek fognak tárgyalásra kerülni. Erdő értékesítés, hasznámozás, közvilágítás, csatornázás, egytől egyig a város közjólétének kérdésébe mélyen belevágó dolgok, érdemes őket még a gyűlés előtt napirendre tűzni.

Ma azonban mindemellett nem ezekre a kérdésekre kívánunk kiterjeszkedni, mindössze a jog- és pénzügyi bizottság tegnapi ülésének aktualitásából az erdő-értékesítés ügyében teszünk pár odavetett megjegyzést, aztán más kérdésekről fogunk beszélni.

A jog- és pénzügyi bizottság tegnapi ülésén nagyban igyekeztek azon, hogy a város jövedelmeit e részben is emeljék s — mint lapunk más helyén megírjuk — e tekintetben konkrét javaslatokat is tettek. Elismerjük, hogy ennek a célznak megfelelőek a tegnapi javasolt intézkedések, de kérdjük, vajjon ma, a közeledő tél s a már régen beállott drágaság idején egy város hatóságának nem az volna-e kötelessége, hogy minél olcsóbb hozzáférhetőséget biztosítson minden fogyasztási cikknek? Ki tagadhatná pedig, hogy ha a város a haszonfát eladja, úgy ő, mint a többi fakeskedők magasabbra lesznek kény-

telenek a nagy kereslet folytán a fa árát emelni, — pedig — mint szintén ki fogjuk mutatni — ma is hallatlan az.

De — ismételjük — ma nem kívánunk ezzel bővebben foglalkozni, hanem igenis megsürgetni azokat a kérdéseket, amelyek még ennyire sincsenek.

A városháza építése, a kis-uj-utca tokolatának rendezése, a Hortobágy jövedelmezőbbé tétele mind olyan kérdések és feladatok, a melyeket a városi közgyűlés a tél folyamán dűlőre juttatandókul rendelt s az elsőt kivéve a tavaszi gyűlésekre a végső határidőt is kitűzte.

Kérdjük, vajjon mikor kerülnek már ezek az ügyek napirendre? A városháza építése ügyében ki van küldve egy albizottság, mely az egész nyáron — egyszer egy, máskor más okból — nem csinált semmit, eljutottunk novem-berhez, ott vagyunk, a hol márcziusban voltunk, pedig a városi tisztviselők maguk panaszkodnak legjobban, hogy a mai épületben rosszassága miatt betegség veszélye nélkül dolgozni nem lehet. Pedig a kérdés nagyon könnyen megoldható. Ugyanis a közgyűlés elrendelte a kis-uj-utca torkolatának rendezését: ebbe bele kell építeni a városház építési alapot, mint kölcsönt az emelendő épületbe ideiglenesen beaköltöztetni a hivatalok közül annyit, a mennyi elfér,

a mai városháza helyén pedig egy alap-
 jaból új, modern épületet kell emelni.
 Miből?

Kölcsön pénzből, a melynek amor-
 tizációját a városház építési alapnak
 mai jövedelme ha nem is fedezi egé-
 szen, a kis-uj-utca sarkán emelendő
 ház bizonyára megteszi s ha esetleg
 abból meg némi jövedelmet akarna a
 város, hosszabb határidőre is felveheti a
 kölcsönt, hiszen nem a mai nemzedék-
 nek építi a városházát, fizessék az árát
 az utódok is.

Ez a két dolog tehát — szerin-
 tünk — együttesen tűzendő napirendre
 s mivel a kis-uj-utca ügye különben is
 határidőhöz van kötve, e tekintetben
 mielőbb össze kell hívni az építési bi-
 zottságot.

Ugyanígy vagyunk a Hortobágy
 kérdésével. A tanács és a kiküldött bi-
 zottság kötelezve van véleményes ja-
 vaslatának a márcziusi közgyűlésén elő-
 terjesztéseire s ma még meg sem ala-
 kult, — micsoda botrányos lassúság?!
 Hiszen négy hónap alatt ha minden
 hóén üléseznek, ekkor is nehezen lehet
 dűlőre jutni ebben a nagyfontosságú
 kérdésben.

Elvárjuk a tanácstól, hogy ez a hó-
 nap nem mulik el a nélkül, hogy a
 fenti kérdések is napirendre kerül-
 jenek.

A „DEBRECZEN” TARCZAJA.

A temető árka.

— Mutató szerzőnek kiadandó kötetéből. —

A temetőnek árka
 Oly mély és oly sötét;
 De a kis fénybogárka
 Meggyújtja mécsesét,
 S a vándor, a ki ott halad
 Köszöni a fényugarat.

Még mélyebb még sötétebb
 A temetőn a sir;
 De, felgyul a szövegetnek
 És biztat őh ne sirj:
 Az élet bus vándorait
 Vezesd fényeddel, drága hit!

Sántha Károly.

A baba után!

Irta: Vértessy Gyula.

Két kard egy hüvelyben, két dudás egy
 oszárban és két nap az égen könnyebben
 megfer egymás mellett, mint két asszony egy
 háznál. Különösen, ha az egyik asszony sze-
 mély a másiknak az anyósa! És mégis egy
 kis baba, hogy összekötheti őket!

E sorok írója a világért sem akar rossz
 anyóséleket gyartani s előre is kijelenti,
 hogy Gyömreyné tekintetes asszonyt, az öreg-
 get egy tisztelt és becsült mint a saját edes
 anyját, mar csak azért is, mert abból a kis
 nevesi faluból való a hol az ő hőlesője is
 ringott valaha és mert a Gyömrejkuria szom-
 szedes volt azzal a másikkal a melyikben
 a fent nevezett urnak a hőlesőjét ringattak.

És epen azért sok kedves emléket jutta
 tott eszembe az öreg asszonyság, mikor egy
 szép délután találkoztam vele kint a város-
 ligetben.

Régi szabásu fekete ruhában, egyszerű
 fekete kalapban üdögelt az egyik padon, előt-
 te egy kis baba próbálgatott felállni, beleka-
 paszkodva a ruhájába, de bizony a kis, gyá-
 moltalan jószág minduntalan visszaesett a
 földre; végre is miután Anteusz példája nem
 akart ismétlődni és a baba csak nem merített
 újabb és újabb erőt a gyakori lecsúszulések-
 ből, az öreg asszonyság maga a a állította
 őt talpra!

— Adta kis legénye felállni se tudunk!
 Szörnyű ismerősnek tűnt fel a hang,
 meg a szólás is olyan jóízű, matraalji volt!
 Közelebb leptem és nagy örömmel felismer-
 tem az én régi ismerősömet,

— Bizony én nem ismertem volna meg
 öcsém uramat, nagyon megöregedett — mon-
 dta őszintén, — tele van ráncokkal az arca!
 Hej ez a Pest csak megfest! Maga is jobban
 nézne ki ha odalent laknék, meg én is!

Elmondta azután, hogy már öt esztendő
 óta idefent lakik. Megunta otthon az egyedül-
 séget és árendába adta azt az egy pár
 holdat.

Hej öcsém, csak egy feléből harmadából
 maradt meg a birtok: a Tóni kitanítása meg
 azé a másik kamaszé, az unokámé (az is a
 nyakamba szakadt) lassankint felemészttette.
 Most már a házban a zsidó lakik! Jóravaló
 zsidó árendás, a ki a gróf birtokát is berli:
 az én kis holmimat inkább csak a ház kedvé-
 ért vette ki, mert a gróf nem adta oda neki
 a magáét.

Biz én felhúrozokdтам! A fiam is meg-
 házasodott s hívott fel: a menyem is mindig
 uoszott, hogy neki fiatal asszonynak milyen
 jó lenne egy tapasztalt háziasszony tanácsa,
 hát elbolondítottam magam és feljöttem!
 Hiszen feljönni, feljönni volna én ugyis, de
 az volt a boldonság, hogy egyívé mentünk
 lakni: Azóta nem szeretjük egymást! Favaly
 óta, mióta együtt lakunk. De istenem, mikor
 ezzel a szentem gyerekekkel sehogyse tudt
 banni, meg fürdetni sem tudta! Maga is be-
 látta a tehetetlenséget és kert, hogy lakjunk
 együtt. Per-ze akkor jó voltam neki, mig szük-
 sége volt rám

— Hát ez a kis unoka?

— Ez bizony! Palika k ö s z ö n j a
 bácsinak!

A kis honpolgár félrefordította a fejét és
 felbiggyesztette a száját; mindezekre pedig
 rafogta a nagymama: hogy ez köszönés volt;

BELFÖLD.

Háromnapos ülészek. A képviselőház a kormány megállapodása szerint három egymás után következő napon ülést tart. Va ami csudalatos gruppirozással sikerül a parlamentet e két eme lát-zólagos galvanizálása. Tegnap a Haz összeült, hogy megállapítsa a Haz következő üléseinek a napirendjét. Ma kitűzték a mentelmi bizottság nyolcz mentelmi ügyre vonatkozó jelentését, a pénteki ülésen elintézik az 1896. évi záró-zámadásokat, szombatra pedig a kervenek hatodik sorjegyüket tűzik ki, benne a fümei kérvénye, a mi esetleg előnkebb vitára adhat alkalmat. De feltevé, hogy báró Bánffy Dezső megsmeltli a fümei kérdésben összes edigi közjogi bottlasat, mindezek nem volnanak elégségesek egy rendes ülésnek kitöltésére. A mai rendszer pedig három söt négy ülésre aprózza fel ezeket az apróságokat, amivel a parlamentaris tekintélyt redegálja. Mrt lehetetlen, hogy a nagy köznség meg ne találja a vasztások erkölcsé s a parlament munkaképessége közt az összefüggést.

A képviselőház munkarendje. Ma d. e. H e a r a a K e p v i s e l ő h á z n a p i r e n d j e r e azok a mentelmi ügyek vannak kitűzve, melyekre a bizottsági jelentés már beérkezett. Ezek közül Zako Mian, Városy Gyula és Festetics Andor gróf ügyeiben a mentelmi jog felfüggesztésének megtagadása van javaslatba hozva, míg Pulszky Ágost, Sina Ferencz, Ivanka Oszkar, Serón Miklós és Papp Elek mentelmi jogait felfüggeszteni javasolja a bizottság. Az ü g y e k e t l a p u n k b a n m á r ismertették.

Ugyancsak a mai ülésen válaszol Dáranyi Ignác földmiveltési miniszter Barta Ödönnek a marmarosi kincstári erők kezelése tárgyában tett interpellációjára a miniszterelnök pedig Serban Miklósnak fog feladni mai interpellációjára, Jaszenszky Sándor min. tanácsos kitüntetésének ismét ügyében. Pénteken a zárózámadásokat szombaton pedig a kerveneket tárgyalja a Haz. A delegációk megválasztása ezekben a napokban nem kerül sorra, mert annak kitűzése az osztrák viszonyok alakulásától függ.

Az általános törvénykönyv kodifikációjáról bul-tint te z köze a kormány. A bizottság hetenként tart ülést. Legujabban a dolog került előadásra, amelynek tervezete már keszen van. A bulletin szerint az irányító elvek tárgyalása közben felmerült a superficies (fűlépitmény), továbbá az abszolút hatalyu elővásárlási jog szabályozásának ker-

dese Mindket kérdés olyanul jelöltetett ki, a mely a teljes ülés megvitatása alá bocsátandó. Ezek a kérdések a szerkesztő bizottság körében folytatott eszmecsere eredményéhez képest készült részle es vélemények alakjában kerülnek a teljes ülés elé. Ezeknek a véleményeknek szétküldése folyamatban van. A múlt szombaton az igazságügyminiszter elnöklése alatt tartott ülésben a szerkesztő bizottság megkezdte az örökjogi rész tárgyalását. Izó sorban az agi örökjoggal, mint az örökjog egyik nagyfontosságú, elvi jelentőségű kérdésével foglalkozott.

A nemzeti párt a delegációban. A delegációk megválasztása a képviselőház legközelebbi teendői közé tartozik. Értesülésünk szerint mindaddig míg Ausztriában a helyzet valamiként dűlőre nem jutott a képviselőház nem fogja a választásokat megejteni. A delegátusok névsora — keves kivétellel — marad a múlt évi. A nemzeti párt az idén is a p p o n y i A l b r t g o f, H o r a n s z k y N a n d o r Z i c h y J e n ő g r o f e s B o i g a r F e r e n c z a t t a l l e s z b e n n e k e p v i s e l ő k e n t.

Horvátországi statisztikai hivatal. A horvát országos kormány — mint Zagrából táviratozzik — Zagrában országos statisztikai hivatali szándékozik létesíteni és ennek költségeit már az 1898-iki költségvetésbe is felvette. Legközelebb egy szakértőt üd Budapestre, hogy a statisztikai hivatal berendezését tanulmányozza.

A politikai helyzet. Ma este ütköznek össze újra az osztrák parlament pártjai. A többségben levő csehek és lengyelek nem nagy animóval mennek neki a küzdelemnek. Csak unszolva es keletlenül pártfogolják Badenit, akit azonban a király tart és még az alkotmány felfüggesztése arán sem akar elbocsátani. A németek ellenben egész tüzzel es lelkeültéssel néznek a holnapi napnak, úgy, hogy a kimenetel egészen kétséges. Mindazonáltal a beavatottak értesülése szerint Badeniek biznak hozzá, hogy valami ügyes furlanggal, vagy valami előre elkezelhetetlen erőszakkal keresztű lojják az egyéves provizoriumot. De ha ez megsem sikerülne, akkor el vannak szánva arra is, hogy aonnal intézkednek es hetfőn vagy kedd-n már az alkotmányt felfüggesztő császárj rendelet meg fog jelenni. Azon esetben a magyar parlament feleletsz minden munkát es a kormány rögtön betérjeszi a tervezett törvényhozási intézkedéseket, amelyek már e hó végén a képviselőház pléniumában is tárgyalatnának. Az ellenzék el lehet készűlve, hogy a milyen klasszikus tétlenségben szenved most a

parlament ép oly lázasán es meglepetésszerűen akérják keresztűforsszrozni az új alkotmányjogi törvényeket. A delegációk ülése zése tekintetében mind ez ideig nem történik döntés, míg a provizoriumdöntése Ausztriában el nem lesz döntve.

Közigazgatás a belügyminiszteriumban. Perezel Dezső miniszteriumában minden intézkedés ötletszerű. Törvény, törvény erővel bíró rendelet megsűnt uralkodni ebben a miniszteriumban, mert ha Perezel Dezső egyéb elfoglaltatásainak faradtságából üdűlést keresve felkeresi az országház-utczai palotát, olyan intézkedéseket suggral tanácsosainak, amelyek csakis a belügyminiszter szeszélyeivel igazolhatók, de a törvénytar legalaposabb ismerője sem képes zoknak törvényes alapot adni. A köztörvényhatóságok, melyek a belügyminiszter közvetlen hatósága alatt állanak, már a legkínosabb zavarban vannak eme szerepek miatt. Söt annyira megy immár a törvényen kívűli uralkodás, hogy az árva es gyámhatósági ügyek körül is a legzavarosabb helyzet keletkezett. Hogy mi szűlnözze az ilyen ötletszerű törvénnyel meg nem okolható intézkedéseket, arra nézve csak abban valógathatunk, hogy vagy a kortes politika, vagy a törvényudatlanság kapott kiváló képviselőtet a belügyminiszteriumban.

A debreczeni kereskedelmi és iparkamara az önálló vámterületről.

Folytatás.

A vámterület közösségének még egy másik kapcsolatos es reánk nézve sérelmes következményét képezi, hogy a jelenleg fennálló kereskedelmi es vám szövetség XI. cikkelyének a közvetett adókra vonatkozó határozományai szerint a cukor, sör, szesz es asvány-olaj, melyek nem a mi viszonyainknak megfelelően, hanem inkább Ausztria javára adóztatnak meg.

Igényeink szerint való közgazdasági szervezkedésünknek ezen akadály a abban nyilvánul, hogy a fogyasztási adók azon államnak bevételeit képezik, melynek területén az adóköteles cikk termeltetett es így a jövedelem nem azé, ahol az adóköteles cikk tényleg fogyasztásra került.

Az 1894. évi XV. t.-cz. a helyzeten ugyan némileg változtatott, amennyiben a szesz adóját a fogyasztási terület államának biztosítja, de a többi cikkre nézve változás nem történt.

nem lett volna, ez a szegény kis fereg rég elpusztult volna;

— Meg pazarló js! Most is négy nyári ruhát csinált. Minek az? Azért, hogy valaki tud varrni, nem kell tucatszámra csinálni a ruhákat! Meg ha kanavaszból is, vagy perkalóól! Es csak magára költ! Külömben fősvény! A melyik héten ő a hetes, mert fe váltva főzünk, azon a héten koplalunk mind a harman! Legfeljebb Palikának főz elég enivalót, Söt annyit rendezen, hogy a gyerek elrontja a gyomrát.

Rettenetes sokat panaszkodott akkor, de megsem elégette meg. Leghivott másnapra magához hogy elbeszélje szomorú sorsának minden keserű-éget.

A szomorú sors természetesen csak holmi haszontalan vadak es panaszok felsorolásából állt.

— A fiam már meg sem hallgat! S ha meg is, gorombán kijelenti, hogy en gyeb-t sem tudok, mint őt a felesége ellen haragítani.

A fiatal asszony akkor nem volt odahaza es így a néni szabad folyást engedhetett a panaszának. Mikor azután később megismerkedtem az asszonykával is, láttam, hogy az nagyon kedves, bájos kis teremtes, akit az öreg asszonyság is valószínűleg nagyon szerette. Ha nem lenne menyje.

Es a fiatal asszony is úgy volt a néniel. Ha nem az anyósa lett volna, bizonyosan

szerette volna, söt alighanem így is szerettték egymást, csak nem tudtak megférni.

— Mindent a mama akar csinálni, mint-ha én valami kis baba lennek a háznan! Es ha csinál valamit az neki soha sem jó! — beszéte később a kis menyecske, mikor már jobban megbarátkoztunk. Meg azután Tóninak mindig panaszkodik ram, hogy mit csináltam mit szóltam es kiforgatja minden szavamát

De legjobban meg volt akadva Tóni a két asszonynyal. Nehéz do'oo igazságot tenni olyan asszonyháboruban a melyikben az egyik hadakozó fél az embernek édes anyja, a másik a felesége.

— Pedig így kényelmesen es olcsón megélhetnénk! Négy száz forintért micsoda rongyos lakást kapnánk külön külön így pedig nyolczszáz forintért egész csinos lakasunk van! S a koszt is olcsóbb így. Meg azután kedves dolog lenne az embernek mindazokat maga melé gyűjteni a kivet szeret! De felek tőle, hogy nem megy sehogy sem megy.

Valahányszor eljöttem tőlük, mindig hálat adtam az istennek: hogy nekem nincs részem az efféle családi örömlökben.

Es mégis mi lett a vége? Az, hogy én is bele kerültem a háboru kellős közepébe.

A néninek egyszer panaszkodtam, hogy nem tudok jó szobát kapni másnapra kijelentette, hogy a lakásból az egyik szobát, a külön

— Oh a Palika nagyon okos! Mindent ismrt már! Palika, mutasd meg hol van a bacsí?

Palika rámutatott a padra.

— Nagyon jól van — dicsérte a nagymama — most mutasd meg, hol van a nagymama?

Eppen egy nagy fekete neufoundlandi kutya mint el mellettünk s Palika miért, miért nem, arra fogta, hogy az a nagymama es utána akart menni. Szandeka azonban csak nemes szandek maradt, mert a kivételben megatolta őt egy hatalmas esés, mely a második lépés után utolérte. Lón pedig erre nagy ordítás, melyet a nagymama csak egy órtási kiállással tudott elhagatni.

Pál ur megkapván a renes nagyságu kifle a hitattal merült a szemléletébe, úgy hogy a nagymama s z a b a d o n panaszkodhatott tovább.

— Tudja, nem rossz asszony az az én menyem, csak nem lehet vele kijönni! Talán én vagyok rossz, tudja isten!

Az után atterve a menyére, közben hang sulyoztatta sürűn, hogy nem rossz asszony a szegény, csak kutya a természeté — elmondotta azt minden hibával tel levőnek. Rossz feleség, mert Tónit nem szereli igazán. Mikor egyszer beteg volt, elment sétálni hazulról! Ezt pedig szerető hitves nem teszi. De rossz nyia is mert a gyerekeivel nem törődik. Ha ő

A fogyasztási adók tekintetében megállapított törvények és kezelési rendszabályok mellett, úgy a fogyasztási adóknál, mint a kiviteli premiumoknál és a kivitelnél fogana-sított adóvisszatérítéseknek mutatkozó veszte-segeinket az országos magyar gazdasági egye-sület az általa kipuhatott adatok alapján, melyeket részünkről teljesen megbízhatónak tartunk, az 1888—89—1893—94. évek átlá-gában következő összegekben állapítja meg és pedig évenkénti veszteségünk a cukor fogyasztásnál 1.305.000 frt, a sörfogyasztásnál 515.000 frt, a cukor kiviteli jutalmánál 1.508.000 frt, a söradó visszatérítésnél 27.000 frt, összesen 3.356.000 frt. Ebben nyeresé-günk volt ugyan ez évek átlagában a szesz fogyasztásnál 1.655.090 frt, a szesz kiviteli jutalmánál 100.000 frt, összesen 1.755.000 frt, marad tehát tiszta évi veszteség 1.600.000 forint.

Ugyanez oldalról azonban igen helyesen megjegyeztetik, hogy a fentebb hivatolt 1894. évi XV. t.-cz. életbe lépésével ezen adatok tetemes változást szenvedtek, a mennyiben a szesz fogyasztási adónál a multban fennálló nyereségünk megszűnven, az évi veszteség a fogyasztási adók közössége révén több mint 4 millió frt.

Ami végre a petroleum fogyasztási évi jövedelmét illeti, arra nézve felelünk, hogy a mennyiben Magyarország a közlebbi évti-zedben évenként és általában mintegy 140.000 métercímával több finomított petroleumot visz Ausztriába, mint amennyit onnan behozott, e czikknel veszteséget nem szenvedett. Nem bizonyos azonban, hogy ezen kiviteli többlet-et fenn tudjuk-e tartani a jövőben is, mert az osztrák petroleum fokozatos fejlődése mellett kivitelünk évről-évre csökken.

A fogyasztási adók közse-sege tehát véleményünk sze-rint Magyarország érdekében feltétlenül megszüntetendő és pedig oly módon, hogy ezen adók tekintetében az ország teljesen szabad kezet bizto-sítson magának.

A vámterület közösségével szemben elfoglalt álláspontnak nem enged kitérést a bank és valuta ügy rendezésének érintése elől sem és azt hiszük, hogy ezen kérdéseket kapcsolatosan kell legalább főbb vonásaikban az Ausztriával kötött keresk. és vámszerződés megújításának kérdésével meg-oldani már csak azért is, mert ezeknek ren-dezése nélkül sem az önálló, sem a közös vám-terület elfogadásának esetében nem lenne Magyarországnak megadva azon hathatós két

eszköz, melyel közgazdasági érdekeit fejleszteni és minden támadásokkal szemben oltalmazni tudná.

A közgazdasági önállóság ezen eszközei nélkül pénz és hitelügyi tekintetben továbbra is alá lennénk rendelve Ausztria érdekeinek, pedig hogy ez a mostani alárendeltség mi-jelent, arra nézve volt alkalmunk legalább röviden és halvány vonásokban az előadottak-ban már rámutatni.

De kérjük és követeljük igazságunknak erzetében ezen eszközöknek Magyarország ér-dekében együttes biztosítását még azért is, mivel a bank és valutáigynök egymásra való kölcsönös hatása annyira kifejezett, hogy egyiket a másik nélkül pénzügyi nagyérdékek koezkaztatása nélkül rendezni nem lehet.

Egyébiránt mind-zektől eltekintve, a bank kérdés felvetésének időszerteje mellett bizonyít azon körülmény is, hogy az Ausztri-ával kötött szö. etséggel egyidejűleg jár le az 1887. évi XXVI. ik törvényczik alapján megho-szszabbi ott bank szabadsággal és idősze-rüséggel, sőt elődázhatatlansággal indokolja: es követelik azon tarthatatlan állapotok, melyek a hitelviszonyok tekintetében országszerte ki-fejlődtek.

Nincs szándékunkban a hitelviszonyok m zeriainak egész sorozatát itt feltüntetni, de meg sem zárkozhatunk el annak kijelentése elől, hogy a legtöbb vidéki apró pénz intézet valójában nem egyéb, mint a hitelre szorult kis emberek méreg drága pénzfelvétel el-lensége.

Számos példát hozhatnánk fel különösen az ország északkeleti részének azon vármegyéiből, melyek kamarának kerületéhez tartoz-nak, hogy az uszora törvény által meghagyott 8 százalékos kamat lábon felül beiratasi díj, cédula pénz, dologbeli kiadások megterítése és az ég tudná még, hogy miféle más czime-ken, mely súlyosan terheltetik meg a hitelt kereső kis ember, míg végre 14—15 százalé, sőt nem ritkán még ennél is magasabb ka-matnak három vagy négy hónapra előre tör-tént levonása után a kölcsönkért összeget ke-zéhez veheti.

Elismerjük, hogy az efféle vissza-lések és egészegetlen hitelviszonyoknak orvoslása első sorban a törvényes intézkedések feladatai és hogy csak ezután követoznek a pénz forga-lom legfőbb regulatorának az ország által szabadalmazott jegybanknak akciója, melynek olyannak kell lennie, hogy a jogosult kö-vetelményeknek keretét egészen kitöltse.

De hát ezen keretnek kitöltéséhez az osztrák-magyar bank jelen szervezetében és

ügykezelési formái mellett nem alkalmas. Mert noha készsággel elismerjük, hogy az ipari és kereskedelmi hitel kielégítése érdeke-ben mindazt elismerésre méltóan megteszi, a mi egy általában jelen szervezete mellett meg-tehető, de kielégítetlenül hagyja a mezőgazda-sági érdekek eminens fontossága és kétségbe vonhatlan jogosultsággal bíró hiteligenyeit.

(Vége köv.)

KÜLFÖLD.

A győztes forradalom. A kubai felkelőkkel Spanyolország nem volt képes megkü-zdeni: ezt beláttak végre Madridban. A kor-mány elhatározta, hogy okosabb lesz és en-ged, megadja Kubának az autonómiát sürgősen, nehogy a késlekedéssel elveszítse a szigetet. A spanyol kormány nagyfontosságú elhatározá-sának hírére Blanco tábornok; az új kubai fő-parancsnok vitte meg Kubába és proklamáci-óban ad a tudtul a felkelőknek. A proklamá-czióban Blanco kijelenti, hogy a legjobb szán-dék hatja át és a legjobb reményt táplál, a kormány meghagyta neki, hogy Spanyolország szuverenitásának fenntartása mellett Kubának önkormányzatot adjon. Tolmácsa lesz a spanyol kormánynak és a nagylelkűség és fele-dés politikáját fogja követni. Reméli, hogy ebben minden kormány támogatni fogja. Min-denkit meg fog védeni, a ki engedelmeskedik a törvénynek, a hálálatlanokat és macakokat azonban, a kik a háborút minden rémeivel a végtelességig akarják kinyújtani, a fegyverek egész súlyával fogja büntetni.

A csapatokhoz Blanco tábornok szintén kiáltványt intézett. Megerkezésénél a csapa-tok, a melyek a kikötőben sorfalat állottak, elkeült fogadtatásokban részesítették. Eljen Spanyolország! Eljen a király! Eljen a spanyol Kuba! kiáltások hangzottak el. A kor-mányzó palotájában Blanco tábornok több küldöttséget fogadott, köztük az autonomisták küldöttségét, a mely ily nagymérvű kormány-zó érkezését örömmel fogadta és annak a reményének adott kifejezést, hogy hála az önkormányzatnak, a béke hajnala követi a háborút. Blanco tábornok megalóttan köszönte meg e hazafias nyilatkozatot és kijelentette, hogy számít az autonomistákra.

TARKA-ÉLET.

Zálog.

Elzalogolni most oly nagy divat. S különnek mondják ki elmarad. Nem maradok el, zálogba hagyom Szívemet nálad drága angyalom.

Nem váltom ki, örökre ott marad. Mint kamatot fogadd el csökömat. Ha megírjuk a zálog-levélet, Csak e két szó lesz benn: enyém tied!
Kalapacs

Az érzelmek és szenvedélyek*)

A Debrecen számára görögül fordította: Thót László.

Az ember szenved, mert szeret és örö-mei vannak mert szeret. Aki minden szenvedéstől meg akarja menekülni, annak csak a szeretetről kellene lemondania, mert akitnem szeret, az nem ismeri a szenvedést.

Melyik ember tudna és akarja így elni?

A halál a teremtségek egy részét képe-zi; a szenvedés együtt jár az élettel s mi-tán élni annyi, mint érezni, s miután senki sem élvezhet örömet a nélkül, hogy a szen-vedésnek alája ne legyen vetve, tehát önként következtek, hogy a szenvedés a teremtsé-főlé nyegét képezi.

A szív, melyben a szenvedés születik megengedi hogy a mások szenvedése iránt részvétet viseltessünk: már pedig saját faj-dalmunkat semmi sem vigasztalja s enyhíti

*]Rhousopolos G. Peritou anthrópon biou Athén 1886 cz művéből

bejártat nekem adja ki. Hiába protestáltam ellene, hogy nem kell, addig kapacitált a néni is, meg Tóni is, míg belementem ebbe a sze-sencsetlen vállalatba.

A néni kijelentette, hogy neki meg az unokáinak egy szoba is el-gendő, a masodi-kat kiadhaj, legalab pénzt kap érte. Mas-nak nem adná de nekem, az ő szeretett un-kaocésének ezer örömmel! És télelem meg is követeli, hogy a jövő hónap elsején helehur-czolkodjam!

Tóni pedig a legszebb reményekkel volt eltelve a jövő iránt, ha majd én ott leszek vilámbáritónak és békéltetőnek.

— S nekem is milyen jó lesz. — Egy ilyen jó baráttal mindig együtt lenni! — Meg-lásd, milyen kedves családi estéket fogunk öltöteni! — A Palika is kezd már kedves lenni!

Olyan édes kis gyerek!
Beleugrotam! Ugyis nagyon ráuntam már az én rideg, legényes szállásomra és megfede-kezve a háborus világról, elképzeltem, hogy mily jó lesz nekem kedélyes családi életet lát-nom magam körül.

Igy jutottam bele a házok közepébe! A nagymama természetesen feyvertársat nyart bennem. Egyszer-ketszer igazat adtam neki a menyecskevel szemben és azóta az asszonyka-val kezdünk kimulni a barátságból.

De ez még a kedélyes családi életnek. Deam nevez a kisebb baj lett volna. — A

nagyobb bej, az rendszerint ott sivitott a szom-széd szobában Palika a beases szemé-lyében.

Kegyetlen kis kölyök volt, ha úgy néha megkötötte magát! Elordított órákon át. Mas-kor pedig megennivaló, kedves legényke volt, a masfeleves gyermekek minden bájoságival és keitvességével. Persze, hogy a kedvessége is jart mindig valamelyes keilemetlenséggel. Mert például az, hogy a pipáimat összetörte, az arczképeim-t szétteped az még semmi sem volt ahhoz képest, hogy íróasztalom az íra-saimat ülönös előszeretettel öntögette le tin-tával. Bizonyára úgy gondolkozvan, hogy ha már ugys van tinta a papiroson, had legyen még több!

A nagymama és a mama természetesen nem győzték magukat mentegetni, hogy a ki-cské egy szabadult be a szobába az ő tudtuk nélkül és hogy ezental nem éresztik be a szí-bamba. Még nekem kellett kérnem, hogy csak ereszszték be, mert mikor csak szemlelődött, csacsogdt és nem tépett meg rontott, olyankor gyönyörűség volt vele lenni. Gyűgögtt, csoszo-gott és a maga saját külön nyelvén, apró szá-jacsájával és nagy kék szemével mosolyogva hozza beszélgetett mindenről papáról, mamáról és nagymamáról, kit állandóan mam-mam-nak hívott.

(Vége köv.)

jobban, mint ha a mások fájdalmában részt veszünk.

Mily sajnálatraméltó szegény az a kit senki se szeret és a ki senkit sem szeret.

A sors szívünket felszántja, de a legtermékenyebb gondolatok e barázdákban fogamzanak meg: az embert a fájdalom érleli.

Hogy mélyen, igazán szerethessünk, előbb sokat kellett szenvednünk.

Az ifjuság az életnek csak külső borítékát látja és abrandjait abba helyezi; a tapasztalat behat a maghoz s a keserű gyümölcsöt izleli.

Igazi költő nem lehetett az, aki a könnyeket nem ismerte: az a költő, a mely nem szenvedett, nem életrevaló; mert hiányzik belőle az élet melege: üres szavak az egész.

Az ifjuság csak az előtt kedves és költői, a ki tudja, hogy mi vár rá: hasonlít az aggkorhoz, melyben azt szemléljük; amit elvesztünk — örökre.

Fájdalom és tapasztalás várakozik mindkettőre, hogy az illúsiokat leszaggassanak rólok.

Aki nem szenvedett: az az igazi örömet sem ismeri: szenvedés és öröm egybe vannak fűzve.

Ha az ember képes volna határtalan indulatokat elviselni, akkor az öröm és szenvedés kimeríthetetlen volna.

De vannak oly mély és heves fájdalmak és olyan erős örömek, amelyek az embert megölik, mert természetnek határát túlhaladják.

Montaigne azt mondja: Még a gyönyör is fájdalmas az ő nagyságában.

Aki sok szenvedést megbir, az nagyon tud szeretni.

A szenvedés reánk idomul. Ezt az embert csak kipótolhatónak látszó bánat éri, heves jankálásokban tör ki s meg akar halni, masnap ismét találkozol vele s már megvigasztalódott.

A tegnapi kétségbeeséséből a legmélyebb benyomás a te emlékedben marad.

Az emberek legnagyobb részének pasztából van a szíve; a szerencsétlenség tengeren könnyedén továbbeg.

A nagy szenvedéseket a nagy fájdalmak készítik elő: az a szív, melyet a fájdalom jól összeszaggatott, a szeretet befogadására s fejlesztésére képesebb.

A boldogság — a csendes, egyhangu, nyugodt élet lelkünket álomba ringatják, a szenvedés felebreszti s a telenség által kepződött jéget megtöri.

A mély fájdalom néma: aki ezt érzi, tudja, hogy ilyenkor a szó szentségtörés volna. Ugyanazért a mély fájdalmat a csend és halgatás kíséri. De ez a hallgatás épen olyan askat mondó, mint a tenger, a jéghegyek és a pusztá némasága. Csak a költészet kölcsönözhet neki hangot, mert a költészet maga a szent lelkesedés s az Isten akkor beszél, mikor az ember halgat.

A kereszténység a fájdalmat istentiszteletre emelte a részvét által; a pogányság csak a fájdalom kifejezésének művészetét ismerte.

Oedipus, Niobe és Laocoon az emberi szenvedés örök mintái. Van Homérban egy jelenet midőn a szív a hőies akarat hatalma alól egy percze kiszabadul s a legkedvesebb kötelekben halálosan megbébbzett emberi szív részkető idegeit egész meztelenül feltarja. Ez a jelene, midőn az agg Priamus Achilles satorába jön s Peleus fiatal gyermeke holttestét kerli.

Beszél s a hőben az apja utáni bánatot felebreszti s könnyekre fakasztja. Achilles megfogja az öreg kezét s szeliden eltasztja: mindkettő elmélyed, Végre Priamos az Achilles lábához borul s a hős Hector keservesen s ratja, Achilles is könnyeket hullat apjéért és Patroclóért.

De Achilles nemsokára magához tér s így szól: Új le a szekre; higgy nekem, bármily nagyok legyenek fájdalmaink, zárjuk lelkünkbe.

Az öröm is szent, midőn emberi és Spi-

nóznának igaza van, midőn azt mondja, »Amilyen aranyban a nagyobb öröm hatását érezzük, a nagyobb tökéletesedés felé is azon aranyban haladunk s a szent természetbe is azon aranyban része-ülünk.»

A nap a természet öröme, az öröm az elő lények napja, Midőn világit, fogadjuk be meleg sugarait, mert nemsokára a szerencsétlenség fellegei közzé tűnik.

Ugyan ki tisztelhetné azt, aki soha nem szenvedett? — és ki érezhetne megvetést az iránt, aki sokat szenvedett.

Midőn az ember bűnös, de bűneit szerencsétlensége tu haladja, nem állhatjuk meg, hogy vonzódást ne érezzünk iránta, nagy bűnös, de még nagyobb aldozat s az aldozat ragadja meg részvetünket.

Nincs olyan szerencsétlen halandó, aki a boldogságot ne élvezhette volna, de a boldogságot a leg-szerencsésebb ember se tudta megtartani.

Lehet, hogy az élet növekedő keserűsége arra való, hogy segítseinkre legyen s könnyebben tudjunk meghalni.

Aki a dolgok mélyeséget kutatja, az elszomorodik, mert látja, hogy a legutolsó alap a fájdalom.

Ezért van, hogy a gondolkozó természetek elszomorodnak: megösmérik az élet bel-sejét.

A könnyelműség és ledérség azért menekszik meg a szomorúságtól, mert elshuhan felette.

Melyik nagyobb: a szenvedés vagy az öröm? Szüvedni valami nagy és nemes dolgot, ime ez a fájdalom nagysága; valami nagy és nemes eszme győzelmén ülni, ez az öröm nagysága.

A sóhaj és fájdalom sikoltása a légrez-gése, de a levegőt a lelek rezése hozza mozgásba, A kettő között csak a fokozat különbözik. De egy sóhajban több szenvedés lehet, mint a kiáltásban.

A jog- és pénzügyi bizottság ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen nov. 4.

Debreczen sz. kir. város törvényhatóságának jog- és pénzügyi bizottsága tegnap d. u. Veesej Imre tanácsnok elnökelete alatt ülést tartott, melynek tárgyait a novemberi közgyűlés ele tervezendő ügyek képeztek. A gyűlés lefolyása a következő volt:

Bőőr József, a sertésvásártéri Bárány csapatok berléje azon kérelemmel fordult a város-hoz, hogy mivel a sertésvásárok betöltése folyton jövedelm-nincs, őt a berlethől bocsassák ki. A tanács a kérvényt a bizottságnak adta ki, mely azt javasolta a közgyűlésnek, hogy a kérelem teljesítessék.

A debreczeni polgári körök a város nyomdijában 1887 évben megrendelt könyvjegyzéki nyomtatásért felelő 40 frt 50 kr tartozásának elengedése iránti kérelme, melyet a bizottság annalfogva nem tart teljesíthetőnek, mert a város ingyen nyomtatást csakis a közgyűlési határozatban megjelölt intézmények: reszesítheti-őt a város mostoha pénzügyeinél fogva még elvi szempontból sem teljesíthető jelen kérelem akkor, amidőn a város közönsége mindenféle díjtalan nyomtatványt beszüntetni törekszik.

A debreczeni, betegs-gélvő pénztár azon kérelme volt az ülésnek 3. tárgya, hogy a varostól kölcsön kapott 4000 frt javára elengedtes-ek. Ezen kére met nem tartotta a bizottság teljesíthetőnek, mer kérvényükben kifejtett mostoha pénzügyi viszonyait számadási kivonattal egyáltalán nem igazolták, de még ha azt tettek volna is, nem lehet feladata Debreczen városának az, hogy olyan illetőségű iparosok gyógyítási költsége okozta pénzügyi bonyodalmak javítására nyujtson segédkezet, amely nem a város kötelekebe tarozó ipari munkások javára szolgálnak, de továbbá nem is lehet feladata a város közönségének egy olyan autonóm területnek, mint a folyamodó

pénztár jogköröbe avatkozni és mert a törvény értelmében ha a járatékok folyamodó pénztár kiadását nem fedezhetik módjában van a pénztárnak az e'öirt szabályok betartása mellett a járulmányok felemelésével szerezni be a szükségleteinek fedezésére kívántató összeget.

Utolsó tárgyat Mandel Imre s. a. ujhelyi lakosnak a város haszonfáinak megvetele tárgyában tett ajánlata. A mennyiben a bizottság a tárgyiratokból és az erdőmester előterjesztésében foglaltakból arról győződött meg, hogy a szóban levő ajánlatot figyelemre méltatni épen nem lehet, de másrésztől még mindig nem ajánlták meg a haszonfák értékek megfelelő összeget, újból azt javasolja a bizottság, hogy azoknak értékesítésére ismételten zárt ajánlati versenytárgyalást hirdessen a városi tanács és ezen hirdetményt lehető szé-eskörbe, a fakereskedők lapjában, sőt külföldi lapokban is hirdettesse meg. A városi faraktarban levő épületi fák részint hogy minő-egükben beállható elkorhadás által értékkükben ne veszítsenek, részint hogy a benne fekvő tőke kamatjövdelemnek elvesztése által a város ne károsodjék, szintén e l a d a s i h i r d e t m é n y u j j a n értékesíttessenek végre a Nagy Csérén f. évben az üzemterv szerint letarolandó erdőtestet lehető legjobb értékesítése céljából azon javaslatot teszi a bizottság, hogy az egész évi turnus kihasználtságáig ugyan, de oly módon, hogy e-upán a tözi fának felhasználandó fak vagassanak ki, ellenben az ipari cölökre alkalmas törzsek egyelőre ne vágassanak ki, hogy azoknak, mint haszonfának értékesítése, illetve eladása legyen eszközölhető.

Színház.

A becsület. Sudermann e zseoiális alkotása gyönyörködtette tegnap a debreczeni színház közönségét, mely a német muzsának ezt a kiváló termeket már igen jól ismeri és sokra becsüli. Valamikor heteken keresztül egyebet sem adtak színpadunkon mint ezt az érdekesítő s eszmekben gazdag színművet; a Valentin Györgyi regime bukása után összeállt színi társaságok ez a darab rántotta ki a deficit pocóstajából. Ugy látszik, hogy e pompás darab vonzó erejéből ma sem vesztett, mert tegnap is zsúfolásig megtelt a színház nezőtere. És méltán, mert a jó darab megfelelő jó előadásban játszódott végig; s önkéntelenül is összehasonlítást tet mindenki a másik és a mostani színház játéka között. S ez az összehasonlítás nem valik Komjathyek hátrányára; habár egyik-másik alakot látta már jobb kidolgozásban is. Viszont azonban S z a t m a r y Árpád és H a l m i Margit perkték művészi remeklései előtt le kell tennünk a k i r t i k u s i fegyvert. Amaz a vén haz-artos, közönséges alacsony gondolkozású Heinecket ábrázolta szinte megdöbbentő naturalizmussal, Halmi Margit pedig az Alma naiv romlottságot festette mesteri kézre valló tökéletességgel. E fiatal művésznek valamikor még egyik legnagyobb büszkesége lesz a magyar színészetnek s méltó örököse művészi lélekben is a halhatatlan nevű Halmiak. Általában véve a hang teszi a Muzsákat Komjathy (Robert) Loesarekné (Heineckéne) Kiss Irén (Michalkiné) Fenyéri (Mühlínek) gonddal tanulmányozták s a közönség tap-sat méltán kiadmelve adtak szerepeiket. S juttatnunk kell elismerésünkből valamennyi szereplőnek. Ha mégis van valami megjegyezni valónk, az csak a V i d o r Trast grófjára s F a i Leonórájára vonatkozik: mindketten nagyon hidegek voltak. — Pedig Trast grófnak és Leonóranak, kik annyira szeretik az ő Robertjőket: eonek a rendkívüli barátságának és szerelemnek érzésben és hangban egyaránt kifejezést kellett volna adniok. egész előadás egybevágó, kitünő rendezésre való volt. — A szerelmes leány úgy szól az ő kedveséhez, mint a bugó galamb s az ideális baráti szeretet megnyilatkozását kell rezegnie e magasztos, rajongó érzések, hiszen az tökéletesebb, nemesebb és önzetlenebb, mint maga a szerelem. Még csak

Szentesnek juttatunk egy dicséretszót, ki a Brand Lothar komikus szerepében valóságos cabinetakítást nyújtott. Ez a törekvő színész úgy látszik, tanul, halad, izmosodik; jól esik ezt örömmel jelezni.

(B. J.)

Uj ruhatár a színházban. A színházi eddigi olcsó kis czukraszdat Komjathi igazgató ruhatárrá alakította át, s ez uton is fudomására hozza a közönségnek.

Egy debreczeni fiu sikere. Békés Gyula a debreczenben ismert jönevű fiatal vidéki színész, az idén a győri színháznál működött Szávay Gyula Győri illrlapjában igen kedvező kritikát olvastunk Békés Gyula játékaról. A közönség osztatlan tetszést kiérdemelte, és úgy a komoly, mint a vígj. szerepeket derekasán megallja helyét. Örömmel olvassuk a fiatal, törekvő színész sikerét és reméljük, hogy játékát Debreczenben is fogjuk láthatni.

Táviratok.

A sertésvész gyógyítása.

Budapest, nov. 4. A Debr. ered. táv. A Bud. Tud. jelenti: Miután az állami bakteriologiai intézetben végzett vizsgálatok megállapították, hogy a betegségen átesett sertések vérsavója egészséges sertésekbe öjtve ezeket a természetes fertőzés ellen megvédeni képes a földművelésügyi miniszter a f. év nyarán az eljárás megismertetése mellett elrendelte, hogy az új védőójtási módszerrel az országban nagyobb arányú kísérletek törtéjenek és nyolcz állami állatorvost külön is megbízott a kísérletek megjelével. A beérkezett jelentések szerint — tekintve a magánosok által sokkal nagyobb számban végzett ójtásoktól — endig 43 községben 9008 sertést ójtottak be. Az eseteknek felében már az eredményekről is beszámoltak és ezek részben nem voltak ugyan kedvezők, az esetek többségében azonban a beójtott sertések között a betegség vagy egyáltalában nem lepett fel, vagy csak kevés elhullást okozott. Tekintettel ezekre az eredményekre, a miniszter intézkedett az iránt, hogy a főváros X. kerületének alkalmas helyén a sertésvészöl foggyógyult sertések tartassanak. Ezekből szükségese en naponta 300 sertés ójtására lehetne ojtóanyagot előállítani és azt illetnyos aron a gazdáknak szétküldeni. A miniszter egyidejűleg az erdélyi gazdasági egyesületnek, mely Kolozsvárott hasonló telepet állított fel, pénzüsegllyt utalványozott.

Román katona törvény.

Budapest, nov. 1. (A Debr. ered. táv.) Bukarestből jelelik: Az új védő törvény melyet a hadügyminiszter legközelebb a kamara elé fog terjeszteni nagy elégtelenséget kelt minden fele E javaslat a teljesleges szolgálati időt a rendes hadservegben 4 évre és a dorbánczoknál 5 évre emeli. A katona 39 életéveig a tartalékokban marad, azon tul tíz évig a milicziában szolgát és végül 6 évig, azaz 50-ik életéveig a neplekeleshez tartozik. Az önkéntesi szolgálatot is megszorítják és az eddigi 6 hónap helyett 11 hónapig tartoznak teljesleges szolgálatot teljesíteni. A legfontosabb részt a javaslatnak, melyet leginkább megtámadnak az idegenek hadmentességére vonatkozik. E kifejezés alatt általában a nem naturalisát zsidóságot értik, amiért is ezen méltatlan mellőzést általában tapintatlanságnak bélyegzik, mely a liberalis kabinet tapintatlanságának nem nagy dicsőségére válik. — Ezzel egyidejűleg a kemkedésre vonatkozólag is fog a hadügyminiszter törvényjavaslatot a kamaraba betervezteni.

Bardócz páter.

Budapest, nov. 4. (A Debr. ered. táv.) Kevesen vannak, kik e nevet ismerik, s megkevesebben, kik e férfi fontos szerepléséről tudnak. Bardócz Sandor minerita rendű szerzetes volt az, aki az aradi vertanuk titkát sirba vitte, ő volt ugyanis a hatalra itelték gyónató atyja. A gyásznapok után Kolozsvárra vonult, hol 1891. januárban elhalt. Az öreg papot a kolozsvár. közös

temetőben hantolták el s igen keveset törődött a kegyeletes közönség a páter sirjával. A 48-as honvédek most mozgalmat indítottak, hogy Bardócznak dicsésemleket állítsanak s sirját állandóan gondozzák.

József Ágost Máramarosban.

M Sziget, nov. 4. a «Debreczen. ered. táv. József Ágost főherceg: A ugust a főherceggasszonygyal kedden éjjel ida érkeztek. Kisérletükben Libits József igazgató volt. A főhercegi ur a vasuti kocsiiban töltötte az éjjelt s kora reggel fogadta baró Roszner Ervin főispán és Szabó Adolf erdőigazgató tisztelgését. A főispán a vasuti pályaházban reggelit szolgáltatott fel a fenséges vendégeknek, a kik, a kik a főispán négyes fogatán reggeli után az erdőszőlgyi vadászastélyhoz hajtottak és az egész napot ott fogják tölteni. A ma esti gyorsvonattal érkezik Ottó főherceg és csütörtökön kezdődik az öt napra tervezett medvevadászlat a kaboja polyánai kincstári erdőségekb-n.

Jeszenszky román rendjele

Bpest nov. 4 a Debreczen ered. táv. A képviselőház tegnapi ülésén Serkán Miklós interpellálta a miniszterelnököt miféle érdemek alapján kapott Jeszenszky Sandor min. osztálytanácsos román koronarendet, mikor ő a fogadásban részt nem vett Banffy mára ígerte a választ, de érdemileg ma sem felelt. De kijelentte, hogy nem a magyar kormány es a román nép, hanem a nagy r nemzet és a román izgatók közt vannak ellentétek. A Házi mai ülések napirenjé egyebekben vita nélkül folyt le.

Ujdonságok.

* **A papir, írószerek és a nyomdai szükségletek fedezése a városnál.** A tanácsmai ülésében Komlóssy főjegyző indítványára elhatározta, hogy a város papir és írószerek, valamint nyomdai szükségleteinek fedezésére nyilvános árlejtést hirdet, mely árlejtésen résztvevők saját mintákat tartoznak benyújtani. Az árlejtés november hó 20. d. e. 9 orakor tartatik meg az árlejtő bizottság által. A bizottság Komlóssy főjegyző elnökele alatt 9 következő tagokból áll: Ábrahám László városi főjegyző, Szabó József főszámvéző, Kócsz Ákos folváltárnok, Frits József nyomdai művezető, Béké Imre kiadó. Szakértőkül: Leitler Sandor és Davidházy Kálmán kértek fel.

* **Ujabb gyász a Steinfeld családban.** A szerencsétlenség nem jár sohasem egyedül. A fájdalom a gyász újra meglátogatta az általánosán tisztelt és becsült Steinfeld családot újabb bánatok és fájdalmak tépik azt a buba merült hitvesi szívet az anyai szívól let-pett gyermek halála érti jays avak töltik meg a gyászoló házat. Szegény a sors által annyira sújtott anyai szív fájdalmait mellett némán megdöbbenve sorakozunk igazsárvétel az őt ért nagy csapás felett. Erősítsek meg őt e nagy-apások a további életre s nyujson vigaszt az életben maradt arva fiúcska az elkövetőzötekerül. Mint sajnálatos értesülünk Steinfeld Pál rövid pár nap szüenvedés után tüdőgyuladása halt meg. Gyenge szervezete nem bírta el az emesítő kört s elkövetőzött buban bánatban hagyva a vigasztalhatatlan, s elhunytat sirató anyját.

* **Megtagadott kérelem.** A ma délelőtt tartott tanács ülés tárgyal a debreczeni orvos gyógyszerész egyesület azon kérvényét, mely szerint az egyesületnek szükséges nyomtatványok a város nyomdájában ingyen készítenének. — A tanács e kérelemnek nem adott helyet.

* **Egy személyi hir.** Magas a rendelkezése nagy a hivatala s aranyos a v. ge. M. lehet ez? mas mint a nagy templom óra mutatója. Ma délbe helyezték fel őket a nagy templomra, az id. haladásának szimbolumait, az óramutatók. Ujra helyre áll a régi rend, s újra a nagytemplom órájához igazítja magát ur és czivis egyaránt.

* **Hauptreport.** Ma, november 4 én lesz a hauptreport amikor is előkerülnek a benaftalinozott tiszti dolmányok s ujra egy kis fénymozhoz jutnak a penészes esztrak s bakkancsok. Mert ezen a napon valamennyi tisztnek meg kell jelenni vorschrittmässig a cipő sarkától egész a esákö gombig.

* **Halva lelték.** A hatvan utca végén a vasut mentén találtak meg ma kora reggel Szikszay Julianna szegény asszony holtestét és rögtön a kórházba szállították, a vizsgálatot az eset körülményeinek kiderítésére már megindították. A reodőr orvosi bonczolást holnap délelőtt ejtik meg.

* **Kivándorlók figyelmébe.** A főkapitány ság a következő hirdetést teszi közzé: Pensylvánia állam Észak-Amerikában a f. évben oly törvényt hozott, mely szerint idegen állmbeli munkások naponként és fejenként 3 cent adóval rovatnak meg, mely adó a munkabérből vonatik le. Ezen törvény az idegen államokból, különösen Ausztriából és Magyarországból bevándorlókat kivanja sújtani az által, hogy ezeknek versenyét a balföldi munkásokkal lényegesen megnehezíti. Minthogy ezen rendszabaly a kivándorlóknak az Egyesült államokban leendő helyzetét még rosszabbá esetleg elvisehette volna teszi, felhívom a törvényhatóságot, hogy intézkedjék, miszerint a hatósága területén a kivándorlói szandokozók figyelmeztetése végett lehető leg-szelebb körben közhírré tétessék. — Belügyminiszter.

* **Csodagyermek a templomban.** Az új izr. templomban a Nagyváradon, Budapestén és Bécsben oly nagy szenacziót keltett 15 éves Rosenblatt József penteken este és szombat délelőtt 13 éves testvérvével végzi a kantori teendőket az előjáróság engedelmével. A különös csodagyermeket mindenütt nagykitüntetések érik. Szombaton este a Frohner szállodában előadást tart.

* **Történet az ójhományban.** Az utca véges végig üres, néptelen volt, a hold bandukolt, bujkált az uszó fellegek között. Nincs semmi nesz, nincs semmi zaj — csak az óra már éjfélét ütött s a föld már néma lón. S a néptelen utcán, egy abból az elkéselt fiatal emberekből sietett a fehomályba haza, ki már igen sok söröcskét, borocskát es knikebáját szedett be, mitől nem csoda, ha annyira meg volt indulva, hogy kénytelen volt a mindezt ingó hazákat kesegesen támogatni, nehogy földőljenek. Persze így lassan haladt előre, midőn szembe vele egy derek fiatal ember igyekezett virágos kedvében haza s közbe, olyan kicsiket rikkantott, hogy akarmelyik lakodalmvőfély is megirigyelhette volna ebbeli tudományát. Ajkain a vig noták a keservekkel váltakoztak. A mint így kesereg az utcán, egyszerre csak össze találkozik a két irány s egymásra bámul négy szem és némák az ajkakat, csak a taglejtésből lehet sejteni, hogy az egyik felnek nem tetszik a másik fel képes része. S midőnben a hold ijedten buvik a felhők közbe, elesattan egy pofon s utána egy hős lovag jaggató segélykiáltásai. Nem néma már a föld, nem csendes az utca. A sarokról reodőr siet s a közepen jaggat egy képen ütött ember s keresi a fogait, a hamis fogakat, a pofon aidozatait.

* **A kereskedelmi és iparkamara közleményei.** A fésőbányai m. kir. banya és kohóhivatal a kerületi szertar részere az 1808 évre szűköglendő 8000 kgrm amerikai petroleum 4000 kgrm parafinzsír 2500 kgrm szarított szalonna 4500 kgrm. finom gépolaj 400 kgrm pamufonal 3000 méter ponyvavaszon 1000 drb vonkötél besz-rzése czéjából f. hó 17-iki lejáratall nyilvános árlejtést tart, melyre a feltételek hivatalvs helyiségünkben megtekinthetők. — A m. kir. államvasutak zagrabi üzletvezetősége a vonalai részere biztosítandó pályafenntartási fák szállítása tekintetéből f. hó 15-iki lejáratall nyilvános pályázatot hirdet, melyre a feltételek hivatalos helyiségünkben megtekinthetők. — A m. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége az 1898 évre szűköglendő 30 m m fagygyu szállítasanak biztosítás czéjából f. hó 15-iki lejáratall nyilvános árlejtést tart, melyre a feltételek kamaránknál megtekinthetők. — A

m. kir. államvasutak debreczeni üzletvezetősége az 1898—900 évekre szükséges cserépek téglak, kockakövek, fedőmezek, fagygy, o'aj, szappan továbbá tü helyhez szükséges öntött vasárak, féműek szerszámokhoz seprők kertészeti cikkek stb. szállításának biztosítása czéljából f. hó 15 ik lejarattal nyilvános árjelést hirdet, melyre a feltételek és ajánlati minták fentirt kamara valamint a fentvezetett üzletvezetőségi hivatalos helyiségében megtekinthetők.

A m. szigeten állomásozó m. kir. szatmári 12 honvédyalozzad 2 ik zászlóalj legénysége részére az 1898 évben szükséges marhaszálítási biztositása czéljából f. e. November 12-én írásbeli ajánlatok útján nyilvános árjelést tartatik, melyre az ajánlatok a tárgyaló biztositáshoz adandók be. A cs. és kir. 7-ik hadtest intenzívassága tudatja miszerint a cs. és kir. hadügy-miniszterium 100000 rakta rakatokat szándékolván vásárolni, a szállítók ajánlatokat f. hó 10-ig beadhatják, meg pedig 70000 darab a becsi elemezési raktárhoz, 30000 darab a budapesti elemezési raktárhoz. — Ajánlati minták hivatali helyiségükben kaphatók.

IRODALOM

Előfizetési felhívás Santha Károly költeményeire. Sar-Szt.-Lőrincz országos hírvéközpontjának melyeseges vallásos érzéstől buggó költeményeit ismerik széles hazában, ki akarja adni költeményeit a következő előfizetési felhívást beátotta ki, mely utalással a mai társaságban ezután is megjelölendő mutaványokra ajánljuk t. olvasóink szíves figyelmébe:

Költeményeim — melyeknek egyike másika a legelő fővárosi lapokban is megjelenik — közük több öda pályadíjat nyert — saját alá adom.

Költemények ajánlót nem kerestem, jobb szeretem, ha az maga ajánlja magát; különben e terezen Muzsamon kívül Arany János, Szász Károly és Rákó Jenő volt a biztatom.

A könyvet mely tisztelettel s hálal jeleül a szülőföldem, Kecskemeten működő Kátóna József körnek s e kör irodalmat művelés és partoló nagyerdemű elnöke, mélt. Horvát Dóme ny. táblai tanácselnök urnak ajánlom.

Előfizetési ára: fűzött példány 3 kor. díszes kötetű 4 korona.

Az írásnak teljes megfelelő kiállításért az előnyösen ismert Horvát Dóme czég kezességel. Az előfizetési penzket kérem nov. 10-ig hozzám küldeni. — Tíz előfizető után tiszteletpénzt adok.

Kérem jó ismerőseimet s általában a költészetkedvelőket, kegyeskedjenek bizalmukat előlegezni, nagybecsű partfogasukkal megajándékozni.

Sar-Szent-Lőrinczen, Tolna vm., postahely, október havában.

Mely tisztelettel
Santha Károly
ev. elkész.

Minden gondosháziasszony bizonyára örömmel veszi tudomásul a Haztartási Napló megjelenését. Ennek a könyvnek megjelenése mint tartalomjegyzéke mutatja a háziasszony ézszerű gazdalkodását nemcsak elősegíti, de lehetővé teszi azt, hogy keves fáradsággal, ugyan egy-egy szám bejegyzése által, kiadást és bevételeit mindennap pontosan egybevetesse; meggyőződhet arról is, ha valjon a ma beszerezett cikket nem-e olcsóbban vagy drágábban fizette már előbb, a vagy némely tárgy nem ideg nitett-e esetleg hűtlen eseléd által. A Haztartási Napló világosan kimutatja, hogy a szükséges lakásberendezés k. elemi cikkek, tisztogatás, javítás, ruházat, egy-egy gyermek nevelése szórakozás, utazás, jótékonyaság, gyógykezelés, kertészkedés, gazdalkodás, eselédkezés stb. mennyibe került külön-külön. Ezen részletes kimutatás hű képét adja költségeinknek és így abból okulást merithetünk a jövőre. A Haztartási Napló-ban minden haztartási

szükséglet ezimenként külön-külön rovatban van megnevezve és ennél fogva a pontos vezetéshez csak a kiadott összegnek az illető rovatban való bejegyzése szükséges. Ezenkívül a Haztartási Napló még igen sok hasznos jegyzék lapokat tartalmaz, a többek közt a mosásba kiadott ruha jegyzékét egész évre. Csafádi összeköttetések, a családban előfordult szüetések, házasságok, halálozások, es egyéb családi események bejegyzésére. Konyha receptek gyűjtésére; ez természetesen idő múlva a házi asszony legjobb szakács könyvét képezi. Még sok más hasznos jegyzék lapot tartalmaz a Haztartási Napló. Ennek a valóban hazagpótló könyvnek hangzatos szavakkal való ajánlása felesleges és hisszük, hogy az a házi asszony a ki férje jó-edelmét ismeri s kötetek seihen a megengedhető korlátokat atlépni nem akarja, nehog a családfőre öntudatlanul baji hozzon, eselég helyreépítő hatatlan kárt okozzon. — bizonyára sietni fog a Haztartási Napló megszerzésé. A Haztartási Napló e hó folyamán jelenik meg csinos kiállításban. 1 frt előleges beküldjének bérmentve küldi el a Maramarosi Híradó szerkesztősége M. Szigeten.

Ország Világ. Nagy dolog az amikor egy ujság betérő-hetere a legszebb képekkel illusztrálva pontosan megjelenik már husz esztendő óta s ez idő alatt a magyar olvasó közönség legkedvesebb lapjává lett. Az eseményeket megírni nem nagy feladat, de minden eseményről a lehető legrövidebb idő alatt képekkel készíteni, a legnehezebb dolgok közé tartozik. De nincs nehézség, amit az Ország-Világ el nem tudna hártani, minden nagyobb esemény történetén bár az pnteken, két nappal később, vasárnap mer képen megörökítve jelenik meg a legkedvesebb hírtalpban. De a természetesen nem meríti ki az Ország-Világ feladatát. Mert minden számában a magyar irodalom jelesitől közöl verseket és noveleket, amelyeket az avván saját rajzóival illusztrálni is. Ezenkívül évi mellékletet közöl mindazok számára és mellékletek összekötve ezt-odóinkint két pompás képeznek. A ki egy mutaványozatot kér az ország-világ kiadóhivatalától, meggyőződhetik a fentebbiek igazságaról s akkor valószínűleg sietni fog előfizetni e gyönyörű ujságra. Előfizetési ára negyedévre 2 frt, amely összeget a kiadóhivatalba (Hold-utca 7) fel küldeni. A ki most negyedévre előfizet, karácsonyra pompás irodalmi almanachot kap ajándékba, melynek bolti ára 2 forint lesz.

Uj zeneművek. A magyar hazának dalgyöngye ezimű dalgyűjteményben, mely a legszebb és legújabb magyar népdalokat zongorára és énekhangra czigányos modorban leteve tartalmazza, ismét a következő legújabb népdalok jelentek meg: Bus szivemből annyit sóhaj nekem, Mint az árnyék, ugy kíséri a lelkemet a fájdalom, Nem rétek én többet a te szemébe, Emegyek az esküvőre, Szerelemnek rózsája mert olyan a rózsája, Szép czigány lány jött be hozzám. Áca egy dalnak 1 korona. Kapható és megrendelhető a Harmonia zenemű és zongorakereskedésben, Bpest vaczi körút 9 sz.

Az 1848—49iki magyar szabadságharc története ezimű illusztrált munkából most jelent meg a 91-ik füzet, melyben Gracza György a tizenhárom aradi vertanú kivégzését mondja el igen érdekesen, számos új adat felhasználásával. A füzet képei is becsesek, s a több olyan, a mely eddigé sehol sem jelent meg. A képek ezek: Lazar Vilmos közzöntő-levele Prohászka Ferencz Aradváros 1849-iki level aradosok Darab Kiss Ernő ingéből, mely a kivégzés alkalmával viselt a helyekendő, a melylyel Lazar Vilmos szemét bekötötték az agyonövés alkalmával, a kilencz honvédtábornok kivégzése Aradon 1849. okt. 6-án, Vecsey tábornok megcsokolja a kivégzett Damjanich kezét, Gr. Vecsey Károly tábornok fessülette, a melyet a kivégzés alkalmával a kezében tartott. A kivégzés után, Lenkey János honvédtábornok símléke az aradi temetőben, Haynau aláírása.

KÖZGAZDASÁG

Rendelet

a mesterséges borok készítésének és azok forgalomba hozatalának tilalmazásáról szóló 1893: XXIII. t.-cz végrehajtása iránt.

5. a must savtalanítása tiszta szén-savas mésszel vagy kálival

Ennek ellenőrzése szempontjából szüret alkalmával a must hatóság vizsgálat tárgya, s ezen vizsgálat még az illető szőlőzártsok termésmennyiségének megállapítására is kiterjedhet. A vizsátra a jelen végrehajtási rendelet 11 §-ában megjelölt hatóságok illetekesek.

B) Okszerű pincekezelésül, vagy okszerű borkezelésül elfogadtatik minden joly eljárás, mely a bor minőségét javítja, vagy oly anyagokat viene bele, a melyek természetes borban elő nem fordulnak, vagy a bort természetes jellegéből kivetkőztetik.

1. s bor szeszezése, de csak finomított, legalább 95%-os tiszta szeszzel vagy tiszta borparlattal (tiszta konyakkal);

2. a savtalanító szerk alkalmazása (szén-savas méssz, káli);

3. a hiányzó sav pótlása borkövel;

4. a bor derítése a következő szgkásos ártalmatlan derítő szerkekkel, ugy mint: vizahőlyag, gelatine, tannin, tojásfehérje, tej és spangyóford;

5. a mérsékelt (az elmélet s a gyakorlat által az újabb tapasztalatok nyomán e fogadhatónak jelzett ssekely mrtékű) kénezés, de csak mirenymentes kezelet;

6. a tiszta czukorneműek, ugy mint: raffinált répa- vagy gyarmatcukor (nádcsukor), candiscukor, továbbá töppedt szőlő (mázos) alkalmazása akár áterjesztés, akár edes bor készítése czéljából. E szabály alól a tokaji borvisken termett borok kivetelt képeznek, mert ezek czukrozás, ugyszintén a borok előállításánál külföldi mázosolyszőlő használata feltétlenül tilos (l. a jelen rendelet 3 §-át);

7. caramel vagy szallár használata oly czélból, hogy a fehér borok attól szebb színt kapjanak;

8. élesztő használata az áterjesztéshez;

9. küönféle borok (termézetes borok) házassítása; elegenden természetes bort törköyborral (esigerr-l lörevel) vagy gyümölcsborral összekeverni tilos;

10. minden oly művelet, mint a hevítés, szűrés, mely a borok conserválására szokás s mely vel idgen vagy ártalmas anyagok nem jutnak a borba

Az A) 1. és B) 6. pontok alatt említett czukorneműek vagy szilárd vagy pedg oldott állapotban alkalmazhatók a must, illetőleg a bor készítésénél; az utóbbi esetben azonban a czukrot csak mustban vagy borban szabad feloldani, ellenben vízzel készített czukoroldatot vagy czukorszörpöt (szirup), továbbá az urynevezet invert czukrot, a must és a bor kezelesoel ha zúlni tilos. Szintgy tilos a vízbe azatott vagy vízzel hígított hazai töppedt (aszú) szőlő, vagy külföldi mázosolyszőlő használata is.

Az A) 1—5 s a B) 1—10. pontokban felsorolt anyagok és eljárások használata s alkalmazása azonban csak oly mennyiség erejéig, illetőleg csak oly mértékben engedtetik meg, a mely a normális bor természetes alkotrészei köti helyes arányt és összhangot nem zavarnja meg.

Minden más anyagnak, mint pl. víznek, saccharinnak s — a caramel és szallár: kivételével — más növényi vagy ásványi festőanyagoknak, kaétyafestékeknek, glycerinnek, salicyl-savnak, tamarinea-kivonatnak, zamatkivonatnak, bármiféle esszenciáknak, szagosító olajoknak, vagy egyéb folyadékoknak (borzamatoknak, extractumoknak), továbbá a jelen szakaszban megengedetlül eltérő minőségű szesznek (konyaknak), czukorneműeknek, kennek, savpótló, savtalanító, és derítő szerkeknek stb. a musthoz, illetőleg a bor kezelesénél való használatn feltétlenül tilva van; követ-

kezésképen azok a borok, amelyeknek készítésénél vagy kezelésénél ilyen anyagok használtak, valamint az előző bekezdésben foglalt rendelkezésre utkozó módon kezelt mustok és bornak is mesterséges boroknak tekintendők.

Kivételül szánt boroknak fogyasztási adóval terhelt szeszszel való szerszerezésére (vinificálására) az 1888. évi XXIV. t.-cz. végrehajtására vonatkozó 2888. évi 45.145. sz. a. kiadott pénzügyminisiteri utasítás*) 3. §-ához tartozó A) melléklet C) részében megkötött eljárás szolgalt irányadóul.

Ugy kivételre, mint belföldi fogyasztásra szánt boroknak ita mérési adótól mentes szeszszel való szerzése (vinificása) tekintetében pedig az 1892. évi XV. t.-cz. végrehajtására vonatkozó és az 1892. évi 51.015. sz. a. kiadott pénzügyminisiteri utasítás**) 36. §-ában szabályozott eljárás tartandó szem előtt.

Folyt. köv.

Sertés vásár.

okt. 30.

Kőbányai sertéspiacz. Szerbiai: Nehez páronként 320 kilogrammon feletti súlyban 26-55 krajczárig, közép (páronként 250-60 kilogramm súlyban) 53-54 krajczár Kőnyű (páronként 220 kilogramm-ig terjedő súlyban) 52-53 krajczárig.

Sertéslétszám: 1897. évi okt. 26-ik napján volt készlet 26 965 darab, 1897. okt. hónap 27-ik felhajtott — drb, 1897. okt. hónap 27-ik napján elszállított 301 darab 1897. okt. hó 28-ik napjára maradt készletben 26.664 darab. — A hizott sertés üzletirányzata lanya.

Budapesti gabonátözsde.

okt. 30.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései a következők:

Bursa	kilós	Ar 100 kilg.	kilós	Ar 100 kilg.
Bánsági	76	—00—00	80	00.0—00.00
"	77	—00—00	81	00.0—00.00
"	78	—00—00	82	—
Tiszavidéki	79	—00—00	83	13.0—13.15
"	76	12.55—12.60	80	—
"	77	12.65—12.70	81	00.00—00.00
Fehérvideki	78	12.85—12.90	82	00.00—00.00
"	79	13.00—13.00	83	13.0—13.10
"	79	12.50—12.55	80	—
Fehérmegyei	76	12.65—12.55	81	—
"	78	12.80—12.7	82	00.00—00.00
"	79	12.95—12.90	83	—
Bácskai	76	11.60—13.00	80	13.10—13.15
"	77	12.75—12.6	81	0.0—
"	78	12.90—12.85	82	0.00—00.00
Észak magy	79	—	83	—
"	78	—	80	—
"	79	—	81	—
		Min. hekt. ben	Ar kilogram	
Rozs elsőrendű	uj	70—72	8.35	8.40
" másodikrendű	uj	—	8.30	8.35
Arpa takarmánynak	"	60—62	6.15	6.0
" égetni való	"	62—64	6.60	7.30
" serföldi	"	64—66	8.	10.00
Zab	uj	39—41	6.30	6.50
Tengeri búzási	uj	—	4.95	5.50
" más nemű	"	—	4.35	5.35
Repce búzási	"	—	12.20	13.00

CSARNOK.

A nőkről.

Irta: **Karr Alfonz.**

Fraeciából fordította: Ifj. **Thót László.** 9 — Hisz én nem bánom, ha elm-gysz X. urhoz, de mégis jobban szeretnem, ha ke-eseidet itthon hagyóad.

— Ez bajos dolog.

— Nem bajos, ha reám bizod ma-gadat.

— Nos ?

— Tehát engedd meg, hogy valahány-szor el mégysz, orrodát vörösrre fesse.

*) Lásd. Magy. Rend. Tára. 1888. évf. 1279. l.

**) Lásd. Magy. Rend. Tára, 1892' évf., 16177.

A nő nem engedte s nincs nő, bár-milyen önfeláldozó lenne is, aki azt meg-engedné.

A nő egy évig és hat hónapig gyászolja férjét, a férj csak 6 hónapig tartozik gyászolni nejét, az özvegy nő a négyszázhatvanegyedik és az özvegy férfi a százyolczvanegyedik nap reggelén vidáman és jókedvvel kel fel.

De miről lehet észrevenni, hogy egy nő szomorkodik férje miatt ?

Ha mindig sirna, kerülne minden mu-latságot, minde szorakozást, terhére válnék önmagának és másoknak.

Ez okból általános szokássá vált a gyaszt külső jelek által kitüntetni. Az özvegy nők gyásza öt idő-zakra osztatik.

I. Kétségbeesés ; tart hat hétig, megis-merhető a leg-gyszerűbb fekete ruháról és fekete krepp fejdíszről. A kétségbeesés nem áll jól mindenkinek.

II. Mély fájdalom és levertség ; tart hat hétig ; a mély fájdalmat megismerhetjük a még mindig egyszerű fekete ruháról s a le-vertséget, mely a kétségbeesést követte a fe-hér krepp fejdíszről.

III. Az özvegy fájdalmát barátainak vi-gasztalása enyhítik, feleled benne a re-mény, mely a kedves elköltözöttel találkozni fog egy jobb világban. E melankólikus érzel-mek épen hat hónapig tartanak s fekete se-lyem ruhában nyilatkoznak. A fejdísz még mindig fehér krepp.

IV. A gondviselés behegeszti a szív se-beit. A fájdalom csak időnkint nyeri vissza első élénkségét s ezen nyugodtabb lelkiápolo-tot fekete és fehér apró kockás ruha fe-jezi ki.

V. A fájdalom végmaradványa egy szende melancholia, amely egész életen át (hat hétig) fog tartani. Ezen megható kedélyhangulat már fehér ruhákban nyilvánul s az özvegy nem annyira ferjének elvesztése, mint ez idősz-einti férj hiány miatt kesereg.

Ha egy barátunk vagy ismerősünk gyász-ban van, résztvevő látogatással, vagy legalább levéllel tartozunk neki. Akár látogatáskor, akár levélben igen tanácsos az illetőnek kétségbe-esését valami világtörténeti nagy fájdalommal, pl. Artemisiaéval összehasonlítani. Fonteneil-azonban, midőn egy fiatal barátjának öreg férje meghalt egy üres részvet levelet küldött neki, azon igérettel, hogy három hónap mulva ki fogja tölteni. Midőn föl-szóllított, hogy teljesítse igéretét, így kezd levelet : » Asszonyom, gratulalok önnek. » Ez azonban a bontonnal tökéletesen elenkezik.

Ha egy fiatal nőnek vén, fukar férje hal meg, aki után nagy vagyont és korlátlan szabadságot örököl, nem kevesebbé fel kell ö-zölnünk, hogy ne engedje magát egészen át a kétségbeesésnek s igen tanácsos olyfor-mán beszélünk, m ntha tökéletesen meglennék győződve, hogy csupán a törvény és szo-kasaink akadalyozzák, hogy az indiai nők módjára el nem égeti magát.

XI.

A színésznők. A szépem. A szép szemek. A nők arczképe, melyet önmaguk festenek.

Jelenleg csaknem mindegyik színésznő férjnél van, vagy legalább is szeretne férjnél lenni. E divat, a közönség élvezetének szem-pontjából nem helyese hető. N melyek minden-aron magukhoz akarják édesgetni a házasa-landó férfiakat és elfel jtik, hogy a közönség nem h zi erényeikért, hanem saját mu-lat-ságáért fizeti őket. Nemelyek szépségük és

tehetségük tetőpontján hagyják oda a szín-házat. Mások a színháznál maradnak ugyan, de a nő és anya szigorú kötelességei miatt a közönség élvezete rövidséget szenved. A mű-vezető fel, hogy felébreszti a férj jogos fél-tekenységét, ha kissé nagyobb tüzzel játsza a szerelmes jeleneteket, stb. — Szóval a színésznő, aki férjhez megy, meghasonlik a közönséggel.

Az emberek még mindig nem egyeztek meg a szépség fölöt ; a legnagyobb rész-csupán bizonyos szabályszerű formákban véli azt fötalálhatni, mások pedig csupán azon benyomásról ítélik meg a szépsége, amelyet az reájuk gyakorol.

Őnök például soha sem fogják elhitetni a nőekkel, hogy valaki lehet tulságos karcsu és hogy létezhetnek tulságos nagy szemek, tul-ságos kis száj és labak. Ha ők magukat át-alakíthatnának, bizonyosan oly nagy balsze-met vennének maguknak, hogy nem maradna hely arczukon a jobb szem számára.

A szem bizonyára a legnemesebb és legfontosabb része az emberi arcznak ; a többi vonás husból van alkotva, de a szemek test-ből, lélekből és észből állanak, vagyis inkább a szem azon ablak, amelyen a lélek és elme mu'atkoznak.

Minden nagy szemet szépnek mondanak, minden tekintet nélkül a színre, alakra és kifejezésre, ez pedig épen olyan állítás, mint hogy a legnagyobb könyv a leg-zebb, bármi van is benne.

A nők sobasem apolták arcukat oly vakmerően, mint épen korunkban. Sok nő toillettejéhez ez-z festekészlet szükséges. — Kifestik szemöldökeiket és szempilláikat s egy fekete vonal segítségével hosszabbá teszik sze-meiket.

Az így kifestett arc olyan, mintha fel volna öltöztetve s csakugyan elmondhatnók sok nőnek : Asszonyom, kérem, vetköztesse le kissé arcát, hadd lassam, szép-e ? Mindenki pirosíja magát s hogy egy nő elpirulhasson, lilaszínűvé kellene lennie.

Folyt. köv.

Debreczeni városi színház.

Folyó szám 35.

Bérlet 29.

Pénteken, 1897. nov. 5-én :

A TRAPEZUNTI HERCZEGNŐ.

Vig operette 3 felvonásban. Irta: Nutter és Trefen. Zenéjét írta: Offenbach Jakab.

SZEMÉLYEK :

Kázmér hercezá	Fenyéry M.
Raphael, a fia	F. Kallay L.
Cabriolo, komédiás	Sziklay M.
Tremilini, akrobata	Rubos Á.
Sparadrap, a hercegfő nevelője	Szathmáry Á.
Paola, Cabriolló nővére	Csüginyi V.
Zanetta) Cabrioló leányaij	Juhász I.
Regina)	Serfózy Zs.
Sorsjáték rendező	Szentes J.
Riccárdi)	Makrayné A.
Flaminio)	U. Csepreghy.
Francesco) apródok	Cserényi A.
Tinocchini)	Bartháné L.
Brocoli)	Bekésiné.
Borghetto)	Z. Csepreghy.

Szombaton, 1897. november 6-an :

UGYANEZ.

